

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO RŪMAI

Lietuvos Respublikos Seimo Aplinkos apsaugos komitetui

2025-06-16 Nr. 1.05-0272

DĖL SODO NAMŲ PLOTO RIBOJIMO IR PARLAMENTINĖS KONTROLĖS

Žemės ūkio rūmai (toliau – Rūmai), susipažinę su Aplinkos ministerijos (toliau – Ministerija) 2025 m. birželio 2 d. atsakymu Nr. D8(E)-2265, nepritaria pozicijai, kuria sodo namų ploto riba, kai nereikalingas statybą leidžiantis dokumentas, sumažinta nuo 80 m² iki 50 m².

Ministerija savo atsakyme nepateikė pakankamo teisinio ir faktinio pagrindimo, kodėl būtent 50 m² riba yra laikytina tinkama, proporcinga ir atitinkanti visuomenės poreikius. Šis pokytis buvo įvestas nevertinant socialinių ir ekonominių pasekmių, o taip pat neatsižvelgiant į tai, kad sodų teritorijos vis dažniau naudojamos pastoviam gyvenimui. Dėl to, naujoji tvarka nepagrįstai apsunkina gyventojų teisę racionaliai naudoti nuosavą turtą ir didina administracinę našlą.

Atkreipiame dėmesį, kad nuo 2002 m. iki 2024 m. galiojusi 80 m² riba buvo nusistovėjusi, praktiškai pasiteisinusi ir leidžianti užtikrinti pusiausvyrą tarp kontrolės ir lankstumo. Iki šiol nebuvo pateikta aiškių ir įtikinamų priežasčių, kas konkrečiai paskatino ir kodėl buvo būtina keisti šią visiems priimtina tvarką. Šiuo metu taikoma 50 m² riba laikytina neproporcinga, nes nesprendžia esminių piktnaudžiavimo, arba kaip teigia Ministerija – manipuliavimo techniniais parametrais, atvejų. Tokie atvejai turėtų būti identifikuojami ir šalinami individualiai per tikslingą kontrolę ir paskirties keitimo taisyklių taikymą, o ne visiems sodų gyventojams nustatant perteklinį ribojimą. Pažymėtina, kad toks vienodas ribojimas visiems, neatsižvelgiant į konkrečius pažeidimus ar jų nebuvimą, iš esmės įtvirtina kolektyvinės atsakomybės principą, kuris nėra suderinamas su Lietuvos Respublikos Konstitucija ir teisinės valstybės principais.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, prašome Seimo Aplinkos apsaugos komitetą atlikti parlamentinę kontrolę, įvertinant, ar 50 m² ribos nustatymas buvo pagrįstas teisės aktų rengimo kokybės reikalavimais, ar šis sprendimas atitinka teisėtų lūkesčių, proporcingumo ir socialinės atsakomybės principus bei, ar nėra pagrindo svarstyti galimybės grąžinti ankstesnę – 80 m² ribą, leidžiančią sodų bendrijų gyventojams racionaliai naudoti savo sklypus nepažeidžiant viešojo intereso. Taip pat manytina, kad naujoji tvarka neatitinka teisinio aiškumo principo, nes trūksta pagrindimo dėl esminio pokyčio būtinybės, o tai kelia pagrįstų lūkesčių pažeidimo riziką sodininkų bendrijų nariams.

Pagarbiai

Direktorius

Sigitas Dimaitis

Agnė Ribašauskienė, tel. (8 37) 400 360, el. p. a.ribasauskiene@zur.lt

Chamber of Agriculture of the Republic of Lithuania

Asociacija
Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 135199748
K. Donelaičio g. 2, LT-44213 Kaunas, Lietuva, Lithuania

Tel. (8 37) 400 351
Phone +370 37 400 351
Faks. (8 37) 400 350
Fax +370 37 400 350
El. paštas zur@zur.lt

<http://www.zur.lt>
PVM mokėtojo kodas LT351997412
Atsiskait. sąskaita Nr. LT717300010002241806
AB Swedbank bankas, banko kodas 73000